5 bani exemplarul. - Anul XXXII. - N-rul 256

ICGB

Miercuri 17 Septembrie 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.— / 20.— / 40.—

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III: Linia corp. 7 Bani 30
Idem pag. IV „ 40
Inserții și reclame 3,50 linia
Anunțuri sau informațiuni mortuare după mărime cela 60—150 lei

Redacția și Administrația: — București — 17, Brezoianu, 17

BUCUREȘTI, 16 SEPTEMBRIE 1914.

ROMANIA MARE

— IN LUMINA INTERESELOR EUROPENE —

Intre întrebările ce s'aŭ ridicat în aceste vremuri prevestitoare de mari prefaceri, este și aceasta: Ce interes ar fi, și în al cui interes ar veni, ca să se întemeieze aci în răsăritul Europei un stat puternic românesc, cuprinzând între hotarele lui întregul popor, întreaga națiune română?—Se dau acestei întrebări diferite răspunsuri, — diferențiându-se, adică, după cei cari le dau, sau mai bine zis, după *naționalitatea acelora* cari le dau.

Dar abstrăgând, noi, dela ceia ce ar fi răspunsul *dreptății* curate și neîntortochiate, și punându-ne chiar și numai pe tărâmul *intereselor*, putem să răspundem: — O asemenea prefacere ar veni în interesul tuturor acelora cari pe lângă năzuințele lor naționale, sau de rasă, mai urmăresc și scopuri mai înalte de civilizație, de pace și bună rânduială între oameni.

Oare nu este, și nu trebuie să fie, scopul oricăriĭ guvernări acesta, ca poporul, populația, cetățenii — să fie cât se poate mai mulțumiți atât în ce privește partea materială cât și cea sufletească a vieții? — E greu de făcut fericirea omenirii, fără îndoială, — dar sunt gradațiuni, și dacă nu poți să faci fericirea tuturora, cel puțin ar să cauți să nu faci nefericirea nimănuia.

Apoi, presupunând că între Carpați și Tisa s'ar statornici o stăpânire românească, mai poate fi oare vr'o întrebare despre atmosfera cu totul alta decât cea de până acum, care s'ar așeza asupra acestor regiuni, bântuite până astăzi de atâta ură, constrângere și toate cele ce apasă, otrăvesc și înrăiesc sufletul omului?

Mai întâĭ, ar fi o răsuflare a patru milioane de suflete, ținute până acuma în mod artificial în cleștele unei strâmtori ce le făcea să nu poată răsufla, să nu poată trăi, după vorba poetului, decât *„o viață moartă"*. Și mai este și altceva.

Este aceasta, că o stăpânire românească, în acele ținuturi românești, nu ar fi o stăpânire tiranică, în felul celei de până astăzi, nici față de locuitorii de rasă străină cari ar rămânea acolo. Nu românii ar fi aceia, cari să pornească cu mijloace de brutalizare împotriva celor de altă limbă spre a-i despoia de caracterul național pe care ar ține să și-l păstreze. In Transilvania sunt vr'o 2—3 sute de mii de sași, sunt și săcui, în părțile mărginindu-se cu Moldova. Toți aceștia, sub oblăduire românească n'ar avea nimica de pierdut din cele reale (și nu închipuite) de cari se bucură astăzi, — ba poate ar mai avea încă și câteceva de câștigat.

Nu este oare destul atâta, pentru ca orișicine să primească și să mărturisească convingerea cumcă, o întregire între hotarele lui etnice a statului român, ar veni și în interesul cel mai larg umanitar și civilizator primenind raporturile de permanentă dușmănie otrăvită de aceste meșteșuguri, într'o atmosferă superioară de libertate și de dreptate", în înțelesul cel mai omenesc și cel mai larg?

— Ar mai rămânea chestiunea intereselor speciale ale rasele europene cari își urmăresc idealurile sau își dispută întâietatea în lume. Trebuie s'o cântărim și pe aceasta.

SCRISORI DIN TURCIA

Turcia și România

Cum judecă presa turcă atitudinea României în actualul conflict

Constantinopol, 12 Septembrie.

Incă de la începutul războiului general turcii aŭ început să urmărească cu un vădit interes atitudinea României în conflictul european. In zilele din urmă însă atitudinea României a început să fie obiectul de discuție atât în presă cât și în toate cercurile din capitala Turciei. Am spus și într'o corespondență precedentă că impresia generală în Turcia este că dacă România e chemată să joace un rol important în conflictul general, în chestiile cari interesează balcanii rolul și atitudinea României sunt hotărîtoare. De neutralitatea României depinde și neutralitatea celorlalte state balcanice după cum o intrare în acțiune va determina întinderea focului și în Balcani.

Sunt peste 40 zile de când Turcia a decretat mobilizarea generală, observând în acelaș timp o strictă neutralitate. După cum se va vedea din cele de mai jos Turcia nu va mai putea sta neutră în momentul când un alt stat balcanic va lua o hotărîre care să aducă vreo schimbare în Balcani. Și cum credința generală aicĭ este că România nu va mai putea sta neutră, idealul și interesele neamului românesc dictându-i a lua o hotărâre, presa turcă își exprimă teama ca această intrare în acțiune a României să nu aprinză focul în Balcani.

Voi reda pe scurt părerea a celor mai însemnate organe de publicitate din presa turcă anume oficiosul „Tanin" și ziarele „Sabah" și „Ikdam".

Sub titlul „Politica României" oficiosul „Tanin" spune între altele: România a petrecut o săptămână zgomotoasă ceeace dovedește că la București există o propagandă tare și bine organizată. Guvernul a asistat la o grămadă de manifestații, discursuri, întruniri cari toate aveaŭ ca scop să determine guvernul să intre într'o acțiune imediată contra Austriei ocupând cu armele Transilvania și Bucovina. A creia o România mare prin anexarea românilor din aceste regiuni este un ideal sublim pentru naționaliștiĭ români. U' mare număr de români grupați în jurul acestuĭ ideal aŭ manifestat în București, Iași și Constanța. Chiar o manifestație s'a întâlnit și cu forța armată.

Faptul că d-l Diamandi, ministrul României la Petrograd a plecat de la Galați cu un vapor rusesc și că în aceeași zi la București sosea noul ministru german arată cu prisosință că în ultima săptămână capitala României a căpătat o mare importanță.

E foarte periculos ca poporul, fără răspundere, să influențeze politica guvernului. Nu e momentul pentru manifestație. Cu toții trebue să știe că un singur gest al României e în stare să pue în pericol pacea în Balcani la a cărei menținere cu toții suntem interesați.

Ziarul „Sabah" sub titlul „Dacă România intră în foc..., spune: Iată o chestie care preocupă foarte mult spiritele și despre care trebue să spunem ceva. Am spus în diferite rânduri că România, orĭ cari ar fi scopurile sale naționale, ar merge contra intereselor sale dacă și-ar lega de pe acum cauza cu o grupare pentru care victoria este încă nesigură. Dacă România ar observa o neutralitate înțeleaptă, la finele războiului atunci când cele două părți vor fi extenuate, ea va putea să facă să i se respecte cererile cari cereri nu pot fi trecute cu vederea. Și încă azĭ suntem de aceeași părere. Dacă România intervine ce va face Bulgaria și Grecia? E adevărat că guvernul român se pregătește să dea un ultimatum Bulgariei? și numirea în comandamentul floteĭ elene a unuĭ englez să fie oare un semn că flota grecească vrea să lucreze la olaltă cu flota Triplei Înțelegeri? *Intrarea în acțiune a României va atrage pe acea a Bulgariei și a Greciei și nu ne va putea lăsa indiferenți pe noi, cel mai însemnat dintre statele balcanice.*

Ziarul „Ikdam" merge mai departe în aprecierile lui și crede că guvernul e influențat de cercuri străine. El spune între altele: Poziția României în chestiunile din Balcani este cunoscută după cum nimeni nu poate nega legăturile excepționale ce o leagă de noi. Trebue deci să urmărim cu mare atenție evenimentele ce se desfășoară acolo, mai ales trebuie să urmărim bine atitudinea acestei țări față de curentele violente ce se petrec în Europa.

După cum reese din ziarele din București, capitala României a devenit teatrul a mari intrigi diplomatice. In România trăesc și se îmbogățesc un foarte mare număr de străini cari, în scop de a-și asigura interesele, caută să influențeze asupra politicei române. Se vede clar însă că românii nu se lasă ademeniți de astfel de uneltiri străine. S'a decis din nou, în urma consiliuluĭ de coroană de Sâmbătă (!) ca să observe o strictă neutralitate, ceeace arată că intrigile opoziției nu și-aŭ făcut efectul.

Naum Apostolescu

UNGURII

chiamă sub arme pe adolescenții.—Cazuri de holeră în armata austro-ungară

Petrograd, 14 (sosită 15). — **De când aŭ intrat trupele rușești în monarhie, autoritățile militare ungare aŭ chemat sub arme tineri dela 14 la 20 de ani.**

Mai multe cazuri de holeră s'aŭ ivit în armata austro-ungară. (A. R.)

Situația la Lemberg

Petrograd. 14 (sosită 15). — *Ziarul „Berliner Tageblatt" recunoaște că ordinea cea mai perfectă domnește la Lemberg.*

Noui știri de pe teatrul războiului european

Sufragetele engleze cer înrolarea lor în armată, pentru a merge la război

MARI VICTORII
ale armatei rusești

Petrograd, 14. — ***Statul major comunică: lupta de lângă Supotskin și Druskeniki s'a terminat prin retragerea germanilor. Inamicul s'a apropiat de Oswetz, în spre nord și a început bombardarea fortăreței.***

In Galiția am ocupat Dembica. O mare coloană inamică se retrage de la Przemysl spre Sanok. Surprinsă de focul artileriei noastre a fugit părăsind parcurile sale și trenurile de automobile.

La Ujok am bătut un detașament inamic și i-am luat artileria făcând și numeroși prizonieri. Continuând urmărirea am intrat în Ungaria. (Westnik).

*

Petrograd, 14. — ***Statul major comunică: încercările germanilor de a trece fluviul Memel lângă Druskeniki n'aŭ reușit. Am reluat ofensiva pe care focul artileriei germane nu a putut-o împedeca.***

Lângă Supoțkin retragerea germanilor în spre guvernământul Suvalski devine generală. Fortăreața Osovăț continuă să reziste cu succes artileriei de asediu germană.

Luptele din Galiția sunt caracterizate printr'o deosebită îndârjire și mai ales la Colsujoc unde ungurii au trebuit să fie respinși din trei poziții succesive până să se retragă în neregulă. Am luat o baterie întreagă și am făcut câteva sute de prizonieri.

Urmărirea dușmanului continuă. Comunicațiile cu Przemysl au fost toate tăiate. Apărarea cetății rămâne pasivă. Dezertorii spun că sunt acte de răsvrătire în garnizoană.

Vislok a fost ocupat de ruși. Ariergarda austriacă se retrage spre Dunaiec. (Westnik) (A. R.)

Lupte înverșunate
IN BUCOVINA

Dorohoĭ, 14 Septembrie

Astă noapte a avut loc în jurul localității Terebleccea, o mare luptă între trupele ruse și austriace. Locuitorii din Mihăileni spun că în decursul nopței aŭ auzit bubuituri de tun.

Lupta a durat toată ziua: rezultatul e încă nedecis. Scopul austriacilor a fost să alunge pe ruși cari ocupaseră această localitate.

Azĭ au sosit aicĭ numeroase familii austriace refugiate din Cernăuți.

O LUPTA NAVALA
pe marea Adriatică

Budapesta, 14.—„Esti Ujság" anunță din Pola: Crucișătorul „Radetzky" a întâlnit în Marea Adriatică crucișătorul francez „Grey". Acesta a deschis focul asupra vaporului austriac, dar fără rezultat. Un proectil al crucișătorului „Radetzky" a nimerit cabina cazanelor vaporului „Grey", care a făcut explozie.

Crucișătorul francez sub protecția a trei torpiloare a reușit să se facă nevăzut, dispărând în ceață.

Acțiunea în colonii

Roma, 13 (sosită 14). — Se telegrafiază din Pretoria (Transwaal), că postul german Schick Manneburg, lângă fluviul Zambeze, a fost supus poliției teritoriului Rhodesia (colonia engleză). Rezidentul german a fost prins și declarat prizonier. (A. T. I.)

Situația
pe câmpul de luptă franco-german

Roma, 13 (sosită 14). — *Ziarul „Tribuna", cercetând situația strategică din sectorul occidental, spune că pe când francezii tot mai continuă să încerce a înconjura armata de sub comanda generalului Kluck, fără însă a determina o acțiune resolutivă, pe sectorul central, Statul major german desfășură în chip sistematic atacuri peste atacuri împotriva liniei întărite Verdun-Toul cu scopul de a înfrânge mai cu seamă punctul central al armatei franceze.* (A. T. I.)

PRESA GERMANA ȘI AMESTECUL JAPONIEI IN RAZBOI

Berlin, 14. — „Neuen Deutche Nachrichten" spune că faptul că Anglia aduce oarde din rasa galbenă și neagră ca să lupte în câmpiile Europei în contra albilor, este o insultă nu pentru Germania, dar pentru Europa întreagă, și un pericol pentru rasa albă. (A. R.)

CONTELE WITTE REFUZA SA INTRE IN GUVERN

Viena, 14. — După știri din Petrograd, contele Witte a respins definitiv intrarea sa în guvern.

Paris și Viena

IMPRESIUNILE D-LUI DR. STANEW

Viena, 14. — K. K. T. Correspondenz Bureau spune: Dr. Stanew publică în „Reichspost" un articol intitulat „Paris și Viena, impresiunile unuĭ om imparțial", în care spune că venind din Paris la Viena, cu cât se depărta de granita franceză cu atât se simțea mai puțin existența războiului. La Viena nu e nici nizerie, nici foamete, nici disperare, ci cu totul din potrivă și de nu s'ar vedea trecând prin străzile Vieneĭ automobilele Crucei roșii saŭ soldați răniți, ar fi cu neputință să se spună că se află cineva în capitala unuĭ imperiu care este într'o luptă atât de grea. Apoi dr. Stanew spune într'un articol substanțial că presa ascunde cu și mai mare dibăcie încă decât statul major înfrângerile francezilor; nu e nici un ofițer saŭ om politic în Franța care să nu fie convins că Franța nu va bate niciodată pe Germania și că va putea doar rezista până ce Rusia să-i vină într'ajutor, dar Rusia este învinovățită a nu-și ține angajamentele luate și chiar optimiștiĭ din Franța încep să aibă frică în urma distrugereĭ ofensiveĭ rușești în Prusia orientală și a neputinței rușilor de a înnainta în Galiția, deși acolo aŭ îndreptat forțele lor principale.

Viața economică și intelectuală a încetat să existe în Franța și bucuria de la început s'a schimbat în panică și adâncă depresiune. Nici un popor nu e supus la schimbări mai radicale de sentimente decât francezii. Când vezi liniștea, acalmia din Franța în opoziție cu viața normală din Viena, liniștea de aci, absolut toate ca de obiceiu, atunci ești sigur că victoria nu poate fi decât de această parte și sunt mulți francezi cari știu aceasta. (A. R.)

SITUATIA CRITICA
DIN ALBANIA

Viena, 14. — Ministrul plenipotențiar al Albaniei Sureya bey a declarat că în întreaga Albanie, e o sărăcie ne mai pomenită.

In țară sunt trei partide. Unul dintre ele voește să proclame pe Burhan-Eddin ca principe al Albaniei, al doilea voește un prinț albanez. Aceste două partide însă nu prea aŭ mulți aderenți. Al treilea partid e credincios Principelui Wilhelm, care înapoindu-se în țară, ar fi singurul care ar putea pune capăt anarhieĭ ce domnește.

Mii de fugari aŭ emigrat în Italia și mai ales în Brindissi și Bari, unde mor de foame. Ei sunt capabili de orice.

Situația Albanieĭ este extrem de critică.

Sârbii
în jurul Serajevo-ului

Roma, 13 (sosită 14). ***Ziarele din localitate află din Niș, că sârbii încearcă să înconjure Serajevo prin partea de nord-est cu trupele de sub comanda generalului Jankovicĭ și din partea de sud-est cu trupele comandate de generalul Martinovicĭ. (A. T. I.)***

Luptele austro-sârbe

Niș, 14. — La 9 Septembrie comandantul trupelor austriace din Semlin maiorul general Gustav Golia a cerut predarea Belgradului prin următoarea scrisoare adresată comandantului cetățeĭ:

„Spre a evita distrugerea orașului Belgrad de artileria noastră, sunteți invitat a preda orașul. In acest caz cel mai vechiu ofițer al garnizoaneĭ întovărășit de tot statul său major și de reprezentanții municipalității va trebui să vie pe înbarcaderul sârb din Semlin de acum peste o oră cel mai târziu, adică la ora 6 seara".

Cam la aceeași epocă același general adresa ofițerilor și subofițerilor săi ordinul confidențial care urmează:

„Evenimentele din ultimele zile aŭ dovedit că ofițerii și subofițerii nu au fost pretutindeni la înălțimea misiuneĭ lor deși mulți dintre ei s'aŭ distins mult. Interzic cu strictețe cea mai mică slăbiciune. Esceptând câțiva franctirori și a uneĭ singure secții de mitralieze alte trupe inimice nu se află pe teritoriul nostru; totuși câteva detașamente din tiraliorii noștri nu au fost în stare eri să forțeze liniile inamice pentru că ofițerii n'au știut să conducă trupele lor Toți șefii trebue să fie o pildă pentru oamenii lor și atunci vor fi imediat propuși spre decorare. Mai ales când ofițerii dau dovadă de slăbiciune fie în actele lor fie în vorba lor, consecințele pot fi foarte păgubitoare. Aceĭ ofițerii vor trebui să-mi fie raportați imediat. In general detașamentele nu cunosc numele comandanților lor, tot asemenea nu știu decât rare orĭ unde se află superiorii lor imediați. Nu sunt mai nici odată în curent cu situația, nu știu ce se petrece nici la stânga nici la dreapta lor, nici în față nici în spate, și de aci panicĭ și propriile noastre trupe sunt luate drept trupe ale inamicului și se trage asupra lor. Voi pedepsi cu asprime pe comandanții de sub ordinele mele dacă nu se remediază imediat la toate acestea. Aduceți acest ordin imediat la cunoștința tutulor ofițerilor și plutonierilor".

Intr'adevăr, trupele austriace în general și nu numaĭ cele cari operează în fața Belgradului sunt pornite spre panică. Cea mai bună dovadă am avut-o în cele petrecute acum câteva zile în divizia 40-a de honvezi. Această divizie se afla întâi lângă Visegrad apoi a fost îndreptată spre Gutcevo. Sosită după amiază lângă Gutcevo trebuia să petreacă noaptea într'o pădure dar n'a îndrăznit să stea acolo din cauza franctirorilor. In vreme ce se cânta un alt bivuac pentru batalionul 3 din regimentul 6, o eroare inexplicabilă se produse și soldații au început să tragă unii asupra altora. Cu acest prilej locotenentul-colonel Holtz, câțiva căpitani și mai mulți ofițeri au fost omoriți. Intreg batalionul a fost împrăștiat iar a doua zi din el doar două companiĭ au putut fi reconstituite. Batalionul a fost într'atât de demoralizat încât șefii n'aŭ voit să-l utilizeze cu restul armateĭ și pe când grosul continua drumul spre Gutcevo, batalionul a rămas pe loc. (Biroul Presei).

Germanii
se întăresc în Belgia

Roma, 13 (sosită 14.). — Se telegrafiază din Ostanda, că 40 mii de garmani se întăresc făcând șanțuri și alte fortificații între Bruxelles și Mons. Ei aŭ adus pe toate femeile și copiii din partea locului la Bruxelles. Iar pe bărbați i-a închis în biserici saŭ i-aŭ pus sub pază în sate, ca să nu asiste la lucrările lor militare.

Primarul din Bruxelles ar fi cerut proviziuni guvernului din Anvers. (A. T. I.).

In sectorul austro-rus

Roma, 13 (sosită 14). — „Tribuna" află din Petrograd că rușii urmează să înainteze în chip metodic în Galiția. Câmpul întărit din jurul cetății Przemysl e aproape în întregime izolat.

Telegrama adaogă, că rușii vor lăsa ca trupele din linia a doua să împresoare Przemysl și își vor continua marșul cu armată de prima linie care primește întăriri și merinde din Lemberg și Lublin. (A. T. I.)

Pierderile flotei engleze

Berlin, 14. (Din Stockholm). — *In Marea Baltică un crucișător rus lovindu-se de o mină s'a scufundat.*

De asemenea în Marea Nordului cinci vapoare englezești lovindu-se de mine s'au scufundat.

Flota comercială engleză a pierdut până acuma 30 vapoare mari și 40 vapoare mici de pescarĭ.

Cuvinte către Romîni

RUSOFOBIA

D-LUI ION FRUNZA, FOST DEPUTAT

de Profesorul N. BASILESCU
dela Universitatea din București, Deputat

Un fapt — ce nu este unic în analele noastre — este unanimitatea poporului român în aceste grele clipe.

Toți Românii sunt azĭ de acord: de a nu merge cu germanii-austriacii și ungurii împotriva rușilor, francezilor și englezilor, de a merge, din potrivă, cu rușii, francezii și englezii în potriva germanilor, austriacilor și ungurilor.

De a face cele mai mari jertfe și sforțări, pentru a alipi la matcă, țările locuite de români și „care acum se află sub stăpânirea ungurilor", — făcând din toate o Românie mare, dela Tisa până la Marea Neagră.

Universitatea din București,— în unanimitate, — *afară de d-l Ion Bianu, care s'a abținut dela vot*, — toate partidele politice, toată Camera, tot Senatul, — sunt sigur — toată presa liberă și independentă, — toată suflarea românească, de la cel mai mare până la cel mai mic,—tot poporul român exprimă azĭ una și aceeași gândire: *toți cer înfăptuirea idealului nostru național.*

O singură voce discordantă se aude: este acea a d-luĭ Ion Frunză.

Stați rătăciților! nu vedeți că mergeți cu capul plecat înaintea pericolului slavist?

„Dacă Rusia va fi biruitoare, zice el, atunci țările și popoarele Europei de răsărit cuprinse în zona „slavă" și până la Adriatica, la Tirol și la celelalte hotare germanice — vor cădea sub influența ei, *care în curând se va preface în stăpânire!*

„Totul poate fi înecat în mai lungă saŭ mai scurtă vreme și poate dispărea și misiunea istorică și sentinela română și cultura latină și neamul românesc!"

„Dacă, din contră, Rusia va fi înfrântă, i se va închide pentru multă vreme (dacă nu pentru totdeauna) drumul năvălirilor. — românimea rămâne stăpână pe *pământul ei străbun!* — (însă tot sub stăpânirea ungurilor!) va fi sentinela română etc. etc." și pentru a împiedica cataclismul, românii trebue să tragă spada în contra Rusieĭ și să ajute la victoria germano-austro-ungurilor!

De unde deduce d-l Ion Frunză acest *„pericol slav"*?

De sigur, din Istorie — din Istoria prefăcută de d-sa pentru trebuința imondeĭ cauze ce el apără.

De un secol și mai bine, țările române, Moldova și Valahia, perduseră autonomia lor: călcând în picioare tractate fromale, sublima Poartă guverna aceste țări ca pe niște simple provincii turcești, — în capul cărora, ea trimitea din fanar, ca Domni, pe aceia ce-i daŭ mai mult.

Este aceasta un fapt istoric cert? Cine-l poate nega?

El nu a încetat decât în urma războiului din 1828, ce Rusia a purtat în contra Turcieĭ,— și din care a eșit smulgerea noastră de sub suzeranitatea exclusivă și absolută a Turcieĭ și punerea noastră și sub protectoratul Rusieĭ.

După un veac și jumătate, în fine, țările române redobândesc dreptul de a-și alege Domni pământeni și de a-și face propriile lor legĭ.

Această eliberare, această desrobire de jugul turcesc o datorăm Rusieĭ, — *și numaĭ Rusieĭ!*

Tot Rusieĭ datorăm și prima noastră legiuire, care organizează statele române, înzestrându-le cu organele necesare legiferăreĭ, administrațiuneĭ, justițieĭ, etc., — această legiuire fu *Regulamentul Organic* din 1832.

Eĭ! da, acest Regulament Organic era odios, era negațiunea tutulor drepturilor omuluĭ, —el consacra privilegiul claseĭ boerești de a fi singură putere legiuitoare, privilegiul el de a fi scutită de orice bir,—și, în fine, el mentinea, în contra tutulor principiilor îndemn de justiție și de libertate, pe țăranĭ legați de pământ, în stare de iobăgie.

Dar a cuĭ era opera acestor Regulamente? a Rusieĭ? Nu, — a boerilor români, în contra cărora Rusia a luptat cu desnădejde spre a smulge „acestor lupi nemilostivi" cel puțin mai multă milă, dacă nu mai multă dreptate.

Eĭ bine, d-l Ion Frunză, uită toate acestea, saŭ le restălmăcește cum îĭ convine.

Orĭ cât de greu era protectoratul rusesc, el nu era greŭ pentru popor, — el era greu pentru boerĭ, cari continuaŭ intrigile lor când la Tarigrad, când la Petersburg, — poporul el însuși se ridică nu în contra Rusieĭ. — ci în contra boerilor și Regulamentelor *lor* organice, — în contra privilegiilor lor.

Dar, dacă — Rusia nu declara războĭ Turcieĭ în 1877, — puteam noĭ îndrăzni să rupem definitiv legăturile ce mai aveam cu Turcia și pe care Austria le-a utilizat spre a ne smulge tratatul de comerciu din 1876? Puteam noĭ cuteza să declarăm, noĭ singurĭ, războĭ unuĭ Puteri de care lumea încă tremura?

Grație războiului ruso-turc, și participațiuneĭ noastre glorioase la el, am putut să ne proclamăm independenții și să devenim Regatul înfloritor ce suntem azĭ.

Oh! da această participațiune ne-a rezervat și decepții, — am pierdut Basarabia și am dobândit în schimb Dobrogea.

Dacă nu am tras mai multe și mai mari foloase, vina este a oamenilor noștri politicĭ de atunci.

Opoziționea țipa cât o lua gura că guvernul a vândut Basarabia muscalilor, iar guvernul nu a avut curajul, ca Cavour, să reziste clamoreĭ eĭ.

Puteam de sigur, cu dibăcie și într'un spirit de conciliațiune, dobândi de atuncea mai mult chiar de cât am dobândit anul trecut cu atâtea jertfe. — nu am făcut-o, nu am știut să facem la timp jertfele necesare, am suferit consecințele propriilor noastre fapte.

In zadar, dar, aruncăm toată răspunderea numaĭ asupra Rusieĭ. Istoria va împărți aceste răspunderĭ cu nepărtinire.

Acolo unde, însă, d-l Ion Frunză este cu adevărat cinic este când ne vorbește de jugănarĭ și de iconarĭ, ca instigatorĭ aĭ revoltelor țărănești din 1888.

Jugănariĭ și iconariĭ sunt o legendă inventată de aceĭ ce aveaŭ interes să fugă de răspunderĭ.

Aceste revolte aŭ isbucnit *spontaneu* din miseria și asupirea ce bântuiaŭ pe țăranĭ: toate rapoartele șefilor militarĭ însărcinați cu potolirea lor o proclamă pe față și în mod categoric: iconariĭ, jugănariĭ! nimenĭ nu a prins, și nimenĭ, nu a văzut unul!

In fine, d-l Ion Frunză reurcând firul secular al Istorieĭ Neamuluĭ românesc, găsește că *„neamul nostru a fost vecinic copleșit de slavism"*, — din care nu am scăpat de cât printr'o muncă *„aproape miraculoasă!"*

Această copleșire a fost atât de gravă și de adâncă în cât limba slavonă a fost și a rămas în totdeauna limba bisericească. — și a actelor oficiale, — în cât la un moment dat în *ambele* Principate abia se mai găsea un singur caligraf care să știe să o scrie, — *nici odată poporul nu a suferit influența slavismului.*

Dar, de la Petru cel Mare și până azĭ, zice d-l Ion Frunză, muscalii vor să ajungă să stăpânească până la Marea cea Albastră, la Marea Mediterană.

Orĭ care ar fi dorința și intenția lor, ea până azĭ nu s'a realizat. — și nu se va putea realiza: precum Rusia a întâmpinat la 1854 opoziția universală în potriva eĭ. — tot astfel și în viitor: nimenĭ nu va putea deveni stăpân absolut pe Bosfor, Dardanele și Constantinopole, — libertatea lor fiind condițiunea de viață a tutulor Statelor europene, — toate se vor coaliza mâine în potriva eĭ, și o va forța să rămână în limitele eĭ, — dar asigurându-i și eĭ, și nouă, — și tuturor, — libertatea navigațiuneĭ și comerciuluĭ, prin aceste căĭ internaționale.

Pericolul slav, este, așa dar, o gogoriță, — o gogoriță atât de îndepărtată, chiar în mintea d-luĭ Ion Frunză, în cât nu putem să ne oprim la ea, — *azĭ.*

Cucerirea Transilvanieĭ, Temișaneĭ, Maramureșuluĭ, Crișaneĭ și Bucovineĭ, din mâinile austriacilor și ungurilor este, însă, un fapt de actualitate, — *realizabil azĭ.*

Pentru ce pentru o gogoriță imaginară, care nu s'arată decât pătrunzătoruluĭ d-luĭ Ion Frunză, am lăsa noĭ să ne cadă din mână sfântul *„pământ străbun"*, — am refuza noĭ să devenim un stat mare și puternic,—nu ne-am strânge toțĭ la un loc, cot la cot, formând un mănunchiŭ puternic, ce nicĭ slavismul, nicĭ germanismul nu ar maĭ putea rupe?

Aci stă chestiunea!

D-l Ion Frunză, însă, ocolește să și-o pună franc, pe față, — așa cum tot norodul românesc și-o pune.

Să spună d-l Ion Frunză:

Voește d-sa înfăptuirea uneĭ mariĭ Românii, — dela Tisa până la Marea Neagră?

Saŭ preferă d-sa să vadă pe poporul român de dincolo vecinic „strâmtorat, amărât, împedicat în viața luĭ națională", — *„sub stăpânirea Ungurilor"*.

Să lepede masca. — să-și spună opinia luĭ clară, pe față, — și să o iscălească pentru ca toțĭ românii să-l cunoască și să-l judece!

Gloanțe explozibile
întrebuințate de austriacĭ

Nis, 14 (sosită 15). — **După rapoartele primite dela toțĭ comandanții sârbi, dușmanul întrebuințează pe întregul front gloanțe explozibile. Cele dintâĭ zece descărcări ale mitralierelor austriace sunt mereu cu gloanțe explozibile. Toți soldații austriacĭ primesc 20 la sută gloanțe explozibile. Instrucțiunile cele mai severe aŭ fost date comandanților ca să nu lase să cadă în mâinile sârbilor astfel de muniționi.**

S'a ordonat trupelor austriace de a strânge cu mare băgare de seamă dela morții și rănițiĭ austriacĭ toate gloanțele explozibile ce pe care le-ar mai avea. (Biroul presei). (A. R.)